

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Miloslav Špoták, zástupca primátora mesta Nitra
Číslo materiálu:	3/2023
Názov materiálu:	Správa o činnosti kontaktného miesta/komunitného centra pre cudzincov COMIN za rok 2022
Spracovateľ:	Nitrianska komunitná nadácia
Napísal:	Mgr. Ľubica Lachká, Správkyňa nadácie
Prizvať:	Mgr. Ľubica Lachká
Dátum rokovania MZ:	2.2.2023
Dátum vyhotovenia:	19.1.2023

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre prerokovalo „Správu o činnosti kontaktného miesta/komunitného centra pre cudzincov COMIN za rok 2022“ berie na vedomie „Správu o činnosti kontaktného miesta/komunitného centra pre cudzincov COMIN za rok 2022“
----------------------------	---

Podpis predkladateľa:	
------------------------------	--

Správa o činnosti Kontaktného miesta pre cudzincov COMIN za rok 2022

Hlavným cieľom Kontaktného miesta pre cudzincov COMIN je poskytovanie informačných, poradenských, asistenčných, integračných a iných služieb pre cudzincov, ktorí žijú alebo plánujú študovať či pracovať v meste Nitra. Po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine vo februári 2022 sa služby COMINu rozšírili o poskytovanie služieb pre odídencom z Ukrajiny a COMIN prevzal na seba úlohu riešenia následkov príchodu tisícov utečencov, ktorí prišli do Nitry. Nitra je momentálne po Bratislave mestom s druhým najvyšším počtom presídlených odídencom na Slovensku.

V roku 2022 boli v rámci COMINu okrem bežných činností od marca zabezpečované aj krízové služby pre odídencom. Služby zahŕňali pomoc pri registrácii odídencom, pri hľadaní ubytovania, potravinovú a materiálnu pomoc, asistenciu pri urgentnej zdravotnej starostlivosti, pri umiestňovaní detí do škôl a riešenie rôznych krízových situácií. Od začiatku marca 2022 COMIN zabezpečoval osobnú a online informačnú platformu pre organizácie a ďalšie subjekty, ktoré sa v dôsledku vojny zo dňa na deň ocitli v nepredvídateľnej situácii a museli urgentne riešiť nové problémy.

Za mesto Nitra služby do septembra 2022 koordinoval referent pre zahraničné vzťahy a spoluprácu. Z dôvodu zvýšenej potreby koordinácie integrácie odídencom sa od septembra 2022 vytvorila pozícia *koordinátora integrácie cudzincov pre Nitru*, podobne ako v iných krajských mestách, a to ako odpoveď na nárast agendy a nárokov na koordináciu viacerých organizácií zabezpečujúcich pomoc a integráciu cudzincov a zároveň ako požiadavku realizačných partnerov COMINu (Vysoký komisár OSN pre utečencov UNHCR, Slovenská humanitná rada SHR, Medzinárodná organizácia pre migráciu IOM, Detský fond OSN UNICEF). Koordinátor sa zároveň zúčastňuje prípravy agendy a štandardov pre integráciu cudzincov s inštitúciami na národnej úrovni.

Hlavným partnerom mesta Nitry v integračnom procese cudzincov je Nitrianska komunitná nadácia a ďalší partneri na lokálnej a národnej úrovni - OZ Mareena, Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Nitra, Podaj mi ruku, o.z., Káčko (Ipečko), Diecézna charita Nitra, OZ Cetrum pre rodinu Nitra, Liga za duševné zdravie SR, Slovenský červený kríž – územný spolok Nitra, TENENET, NIVAM Národný inštitút vzdelávania mládeže, Slniečko o.z. Úlohou partnerov je zabezpečovanie integrácie v podobe jazykových kurzov, integračných aktivít, materiálnej a potravinovej pomoci, psychologické poradenstvo a iné. Partnerské organizácie SHR, UNHCR a od roka 2023 aj UNICEF zabezpečujú kofinancovanie prevádzkových a mzdových nákladov COMINu.

Nitrianska komunitná nadácia ako reakciu na zabezpečenie potrieb odídencom realizovala grantový program Nitra pomáha Ukrajine na základe rovnomennej verejnej zbierky. Darcovia boli oslovení prostredníctvom informačnej kampane, ktorá bola realizovaná formou printových médií – plagátmi a city lightami umiestnenými na vývesných miestach v meste Nitra, ako aj prostredníctvom banerov umiestnených na www.nkn.sk, www.comin.sk a www.ukrajina.comin.sk. Do zbierky sa zapojilo 42 individuálnych darcov a 1 firemný darca – firma Heineken Slovensko. Výnos zo zbierky bol použitý na grantovú podporu v rámci programu Mesto Nitra pomáha Ukrajine, kde bolo podporených celkovo 15 komunitných projektov celkovou sumou 7 257 €. Po ukončení verejnej zbierky NKN vyhlásila 2. kolo grantového programu Nitra pomáha Ukrajine na základe zdrojov financovania z daru Winnipeg Foundation (Kanada). Je zamerané na podporu sociálnej inklúzie detí ukrajinských odídencom v rámci základných škôl a predškolských zariadení v Nitre.

S pokračujúcim priebehom vojny a príchodom ďalších odídencom sa postupne menil charakter poskytovaných služieb z krízových na integračné. **Od marca 2022 do konca novembra 2022 bolo v COMINE poskytnutých 31 238 asistencií ukrajinským odídencom**, z toho bolo 50 % žien, 40 % mužov a 10 % detí. COMIN zabezpečoval v r. 2022 nasledovné služby:

1. Zabezpečenie sociálnej a materiálnej pomoci

V rámci sociálnej a materiálnej pomoci zabezpečuje COMIN potravinovú pomoc, núdzové ubytovanie a preubytovanie v prípade konfliktu na ubytovaní, asistenciu pri sociálnych službách dostupných pre cudzincov, všeobecné informácie pre cudzincov, pomoc pri registrácii a pri vybavovaní cudzincov na jednotlivých oddeleniach štátnej a mestskej polície (dopravná polícia, cudzinecká polícia, ...).

Zároveň poskytuje podporu organizáciám zabezpečujúcim pomoc pre odídencom pri distribúcii materiálnej pomoci (spolupracujúci partner Medzinárodná organizácia pre migráciu, spoločnosť DAUBERT CROMWELL, ROTARY klub Nitra Harmony, ROTARY Club Nitra).

Spolupracuje s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov pri registrácii odídencom na dávky v núdzi a na jedno rázovú finančnú pomoc vyplácanú UNHCR.

V priestoroch Mestského úradu v Nitre poskytuje COMIN asistenciu pri evidencii zmeny bydliska, nahlasovacej povinnosti a preberaní ubytovacích zmlúv.

V prípade potreby poskytuje COMIN inštitúciám a organizáciám mobilných tlmočníkov a poradenstvo pri riešení problémov.

2. Zabezpečovanie pomoci pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

V rámci danej služby zabezpečuje všeobecné informácie o zdravotnej starostlivosti pre odídencom a o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti. Zabezpečuje umiestňovanie cudzincov u obvodných a odborných lekárov, zabezpečujeme poskytovanie špeciálnej zdravotnej starostlivosti, zdravotných pomôcok a liekov.

Spolupracuje asistenciu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pre cudzincov s mobilnou ambulanciou EQUITA a s Červeným krížom.

V prípade potreby pre nemocnicu aj lekárov zabezpečuje COMIN tlmočenie priamo pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti prostredníctvom mobilných tlmočníkov poradenstvo pri riešení problémov.

3. Zabezpečovanie pomoci pri prístupe k vzdelávaniu a psychologickej pomoci

V rámci danej služby zabezpečuje prístupnosť vzdelávania pre deti cudzincov na základných, stredných aj vysokých školách. Spolupracuje najmä so základnými školami a aktívne pomáhame pri riešení problémov na školách (šikana, nedostupnosť vzdelávania detí so špeciálnymi vzdelávacími potrebami). Koordinuje voľnočasové a integračné aktivity pre deti, psychologickú a duševnú pomoc.

Zároveň organizuje so psychológom motivačné podujatia a podporuje organizovanie jazykových kurzov, voľnočasových aktivít a spolupracuje s krajskou knižnicou v Nitre a informuje o online vzdelávaní.

COMIN koordinuje a zabezpečuje pomoc pri organizovaní jazykových kurzov s partnerskými organizáciami (Mareena, Diecézna Charita, Mozaika, Evanjelická diakona a iné).

4. Právne poradenstvo

V rámci služby právneho poradenstva poskytuje COMIN právne, sociálno-právne, pracovno-právne a pobytové poradenstvo. Riešime prípady zlúčenia rodiny, konania o občianstve, zmeny typu a účelu pobytu, sociálnu kuratelnu a problémy maloletých bez sprievodu ako aj poradenstvo ku konaniu o udelenie azylu v SR, a rôzne iné právne problémy, ktorým čelia cudzinci žijúci v Nitre.

Pri vyšetrowaní vojnových zločinov spolupracuje s Ligou za ľudské práva a Národnou kriminálnou agentúrou PZ (NAKA), kde slúži ako kontaktný bod pre obeť a svedkov vojnových zločinov spáchaných na Ukrajine.

5. Detský kútik

Od marca 2022 sa súčasťou služieb COMINu stal aj detský kútik, v ktorom poskytuje služby pre matky s deťmi. Pozostáva z intímneho miesta pre dojčiace matky a miesta pre prebaľovanie a kŕmenie detí, hracej plochy pre detí od 1 - 9 rokov, študovne/herne pre staršie deti a oddychovej zóny pre matky a seniorov. Od roku 2023 obhájil podmienky Detského fondu UNICEF pre bezpečné miesto pre matky s deťmi, tzv. BLUE DOT.

Záver

Od začiatku projektu si COMIN vedie štatistické údaje a pracuje s konkrétnymi číslami. Podporu medzinárodných organizácií aj národných inštitúcií si získal poskytnutím štatistických údajov a spätnej väzby k reálnej situácii s odídencami v meste Nitra. Na základe toho si COMIN získal ich dôveru a následne aj finančnú podporu na zabezpečovanie služieb pre odídencom.

COMIN od začiatku roka do konca septembra 2022 pôsobil v dočasných priestoroch, ktoré mu poskytlo DOMINO Centrum voľného času. Priestory, ktoré mal pred tým COMIN k dispozícii v klientskom centre mesta Nitra boli z hľadiska niekoľko násobného nárastu klientov absolútne nevyhovujúce. V DOMINO centre COMIN pôsobilo do konca septembra 2022. Od 1.10.2022 si muselo nájsť nové vyhovujúce priestory. Od októbra 2022 pôsobí COMIN v priestoroch na Cintorínskej ulici. Nájomné za tieto priestory na seba prevzala Slovenská humanitná rada. NKN prispela na zavedenie internetu do týchto priestorov a platbu za jeho prevádzkovanie za október – november 2022.

Pre poskytovanie služieb COMIN bolo dôležité zvýšenie informovania odídencom ako aj verejnosti o svojich službách. Preto bola okrem stránky www.comin.sk vytvorená špeciálna web stránka www.ukrajina.comin.sk, ktorá sa stala zdrojom informácií pre cudzincov ako aj pre domáce obyvateľstvo a inštitúcie. Jej návštevnosť dosiahla 10 720 užívateľov. Tvorba a update novej web stránky bol financovaný čiastočne z dotácie mesta Nitra, ale aj z grantu Akadémie dla rozvoju filantropii v Polsce a grantu poskytnutého firmou SIEMENS. Nitrianskej komunitnej nadácii sa podarilo získať aj financovanie na čiastočné pokrytie materiálneho a technického vybavenia centra COMIN – laptopov, infotabúľ, germicídneho žiariča.... (v rámci grantu Akadémie dla rozvoju filantropii v Polsce), ako aj získanie darovaného nábytku od Rotary Club Nitra. Taktiež boli z grantu Akadémie dla rozvoju filantropii v Polsce a grantu SIEMENS čiastočne kofinancované služby miesta prvého kontaktu a sociálno právneho poradenstva.